

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 401 din 13.05.2020

Dosar nr.: 811/2019

Petiția nr.: 7030/20.11.2019

Petent:

Reclamați: , Spitalul Clinic Colentina

Obiect: refuz act medical

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

– Spitalul Clinic Colentina, Șoseaua Ștefan cel Mare nr. 19-21, sector 2, București
Spitalul Clinic Colentina, Șoseaua Ștefan cel Mare nr. 19-21, sector 2, București

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Refuz act medical pentru persoană infectată HIV

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 7571/10.12.2019 și 7030/10.12. 019, a citat părțile pentru data 14.01.2020.

5. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Petentul susține că în data de 28.10.2019 s-a prezentat la camera de gardă a secției de chirurgie a spitalului reclamat, cu bilet de internare eliberat de medicul de familie, cu diagnostic de hernie inghinală.

7. La camera de gardă petentul a fost preluat de medicul reclamat care, aflând că acesta este purtătorul virusului HIV, i-a solicitat un referat medical conținând un set de analize de la medicul său infecționist, urmând ca, atunci când petentul va fi în posesia acestuia, să o îl contacteze telefonic în vederea programării unei date pentru începerea procedurii chirurgicale.

8. Petentul susține că în data 14.11.2019 a contactat telefonic medicul care însă l-a refuzat, solicitându-i să se adreseze altui spital în vederea efectuării intervenției chirurgicale.

9. Petentul consideră că este discriminat de medic pe criteriul HIV, fiindu-i încălcat dreptul la tratament și asistență medicală.

Susținerea reclamațiilor:

Spitalul Clinic Colentina

10. Reclamatul, în punctul său de vedere, înregistrat cu nr. 196/14.01.2020, susține că petentul s-a prezentat la camera de gardă a spitalului în data de 29.10.2019, fiind preluat de medicul de gardă. La momentul efectuării consultului, medicul de gardă reclamat a considerat că nu se impune intervenția chirurgicală de urgență. Pacientul a primit pe perioada consultației, informații și recomandări de specialitate cu privire la toate aspectele medicale, recomandându-i-se să revină în cadrul spitalului direct la medicul reclamat sau cu programare telefonică prealabilă, după obținerea documentelor medicale necesare pentru reevaluare și pentru stabilirea momentului optim al unei intervenții chirurgicale.

11. Petentul nu s-a mai prezentat la spital cu documentele solicitate pentru un nou consult și pentru o reevaluare a situației sale însă, la data 14.11.2019, a sunat medicul reclamat, deși acesta se afla în afara orelor de program, solicitându-i acestuia să îl opereze de urgență, deși nu deținea documentele solicitate anterior.

12. În cadrul convorbirii telefonice, medicul a încercat să-l lămurească pe petent că singura persoană în măsură să dispună efectuarea unei intervenții chirurgicale este medicul chirurg și nu pacientul, fără însă a avea un rezultat.

13. Mai mult decât atât, o intervenție chirurgicală poate avea loc doar după efectuarea unui consult medical amănunțit, efectuarea unei analize medicale și întocmirea unui bilanț medical complet asupra pacientului, și nu atunci când dorește pacientul.

14. Medicul nu a refuzat efectuarea intervenției chirurgicale solicitate de petent, sens în care i-a comunicat pacientului informațiile necesare și premergătoare asupra unei astfel de intervenții, dând dovadă de profesionalism și respectând standardele și bunele practici ale profesiei de medic.

Doctor

15. În punctul său de vedere, reclamata a făcut o scurtă descriere a situației de fapt care coincide cu susținerile spitalului reclamat.

16. Față de cele susținute de spital, medicul reclamat subliniază faptul că singura consultație medicală a fost în data 29.10.2019 iar în 14.11.2020 petentul a purtat o conversație telefonică cu aceasta, manifestând o atitudine ostilă, nepoliticoasă, cerându-i acesteia, imperios, intervenția chirurgicală dorită și prescrisă de medicul de familie.

17. Reclamata subliniază că nu se poate discuta de un refuz de efectuare a actului medical ci a solicitat analize mai complexe pentru a pregăti intervenția chirurgicală și pentru a evalua complet starea de sănătate a pacientului.

18. Indicația unei intervenții chirurgicale o poate pune exclusiv medicul chirurg și nu medicul de familie sau, cu atât mai puțin, pacientul.

19. Momentul optim și tipul de intervenție chirurgicală sunt stabilite exclusiv de către medicul chirurg, eventual în colaborare cu medicul anestezist, după efectuarea unui bilanț medical complet și după evaluarea riscului, iar nu de către pacient, cum consideră, complet neîntemeiat petentul, deoarece decizia aparține medicului care are, alături de răspunderea

profesională, și independența deciziei medicale (inclusiv răspunderea juridică în acest sens pentru actul medical).

20. Reclamata aduce precizări suplimentare, susținând că nu acordă consult medical prin telefon, nu evaluează pacienți telefonic și nu programează operații telefonic, indiferent de natura bolii sau afecțiunii invocate. În măsura în care apare o situație de urgență, aceasta fie indică pacientului să se prezinte la serviciul de urgențe, fie să solicite salvarea.

21. Reclamata consideră că petiția nu îndeplinește cerințele minimale, neexistând probe depuse din partea petentului legate de prezumtivul refuz, motiv pentru care solicită respingerea acesteia.

V. Motivele de fapt și de drept

22. Colegiul director va analiza obiectul dosarului reprezentând un posibil refuz de înfăptuire a unui act medical pentru o persoană infectată cu HIV.

23. În drept, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este raportat la apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată.

✓ O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții :

✓ Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)

✓ Existența unui criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*

✓ Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege.

24. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ca atare, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării.

25. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de

reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

26. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

27. De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

28. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă reclamata i-a încălcat petentului un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis. Din sesizare și documentele depuse la dosar, se reține că petentul se consideră discriminat de reclamată, încălcându-i-se dreptul accesului la serviciile medicale, fiindu-i refuzată procedura medicală chirurgicală din cauza infectării cu virusului HIV. Petentului i s-a solicitat o serie de analize, de rezultatul acestora depinzând o programare în vederea efectuării intervenției chirurgicale.

29. Astfel, din analiza documentelor la dosar, Colegiul reține faptul că petentul nu a probat faptul că reclamatul i-a refuzat procedura medicală. Medicul, în urma consultului, a constatat că nu se impune o intervenție chirurgicală de urgență, așa cum a solicitat petentul, și a solicitat efectuarea unui set de analize suplimentare, rezultatele acestora fiind necesare la desfășurarea unei eventuale intervenții. Totodată, Colegiul director constată o lipsă de comparabilitate pentru tratamentul acordat: neputând aprecia în ce măsură pacientul avea sau nu nevoie de o altă intervenție decât cea acordată.

30. În același timp, Colegiul director nu reține o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petent, cel al infectării HIV, și faptele sesizate. Intervenția chirurgicală nu a fost refuzată de medicul reclamat, ci au fost solicitate analize medicale premergătoare unei eventuale intervenții.

31. În concluzie, Colegiul director constată că nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, neexistând legătură de cauzalitate între criteriu și faptă, o comparabilitate și nu a fost dovedit presupusul refuz al intervenției chirurgicale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Lipsă criteriu, comparabilitate și probe.
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 13.05.2020 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

**Data redactării: 14.05.2020
M.L./A.B.**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.